

Laidiens: 14.03.2023., Nr. 52

Oficiālās publikācijas Nr.: 2023/52.12

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes
vispārīgais administratīvais akts Nr. 14.1-07/1552

Rīgā 2023. gada 9. martā

Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa "Skola" izmantošanas un saglabāšanas norādījumi

Norādījumi izdoti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajam reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa – "Skola" (turpmāk tekstā – arhitektūras piemineklis) izmantošanai un saglabāšanai.

Adresāts: reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa vai tā daļas īpašnieks (valdītājs).

Pamatojums: Norādījumi izdoti, pamatojoties uz likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 5. pantu un Ministru kabineta 26.10.2021. noteikumiem Nr. 720 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi", nosakot kultūras pieminekļa, tā teritorijas un aizsardzības zonas uzturēšanas režīmu un saimnieciskās darbības ierobežojumus, kā arī darbības, kuras var veikt bez Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk tekstā – Pārvaldes) atļaujas, lai novērstu saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu, kā arī pamatojoties uz Administratīvās atbildības likumu.

Kultūras pieminekļa statuss: Reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis. Informācija pieejama informācijas sistēmā <https://mantojums.lv>. Reģiona nozīmes arhitektūras piemineklim noteikta aizsardzības zona, informācija pieejama informācijas sistēmā <https://mantojums.lv>.

Norādījumi attiecināmi uz reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa ar aizsardzības numuru un adresi:

Aizsardz Nr.	Nosaukums	Adrese	Kadastra apzīmējums
5556	Skola	Kronvalda iela 8, Jūrmala	1300 012 3001 001
6674	Skola	Zelļu iela 4, Rīga	0100 057 0156 001
6695	Skola	Gaujas iela 23, Rīga	0100 087 0209 001
7547	Skola	Bruņinieku iela 24, Rīga	0100 022 0129 001
7608	Skola	Kalpaka bulvāris 8, Rīga	0100 009 0004 001
7697	Skola	Krišjāņa Valdemāra iela 2, Rīga	0100 009 0027 001
7702	Skola	Āgenskalna iela 21A, Rīga	0100 060 0188 001
7712	Skola	Baltā iela 10, Rīga	0100 063 0027 001
7721	Skola	Hāmaņa iela 2A, Rīga	0100 061 0159 001
7749	Skola	Avotu iela 44, Rīga	0100 032 0051 001
7776	Skola	Augusta Deglava iela 3, Rīga	0100 037 0165 001

7777	Skola	Dzirnavu iela 117, Rīga	0100 030 0092 003 0100 030 0092 002 0100 030 0092 001
7805	Skola	Gaiziņa iela 1, Rīga	0100 004 0012 003
7887	Skola	Slāvu iela 2, Rīga	0100 072 0188 001
8086	Skola	Kalnciema iela 118, Rīga	0100 075 0268 001

1. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa saglabājamās vērtības:

1.1. Celtnes/būves telpiskais risinājums ainavā, vidē (pilsētvides ainavā, lauku ainavā);

1.2. Būves kārtotums;

1.3. Plānojuma struktūra (vispārējie telpu izkārtotuma pamatprincipi);

1.4. Plānojums (kā nemaināma un visās detaļās saglabājama vērtība);

1.5. Konstruktīvā sistēma;

1.6. Konstruktīvie elementi;

1.7. Velvēti pārsegumi;

1.8. Vienkārša fasādes (fasāžu) arhitektūra;

1.9. Dekoratīvi bagāta fasādes (fasāžu) arhitektūra;

1.10. Fasāžu koloristika (krāsojums);

1.11. Īpaši mākslinieciskie elementi fasādes (portāli, arkādes, balustrādes, skulpturāli veidojumi, epitāfijas, mozaikas, metālkalumi u.c.);

1.12. Torņi;

1.13. Jumta forma;

1.14. Jumta torņu smailes ar izteiktu silueta nozīmi;

1.15. Jumta iesegums;

1.16. Ailu aizpildījumi;

1.16.1. Oriģinālie logi (to apdares elementi);

1.16.2. Oriģinālās ārdurvis (durvju vērtnes, to apdares elementi, virslogi);

1.16.3. Oriģinālās iekšdurvis (durvju vērtnes, to apdares elementi);

1.17. Interjeru dekoratīvā apdare (sienu, griestu, grīdas);

1.18. Sienu un griestu gleznojumi;

1.19. Būvgaldniecības izstrādājumi (sienu paneļi, iebūvētās mēbeles, iekšējie slēgi u.c.);

1.20. Kāpņu izveidojums, margas un apdare;

1.21. Apkures sistēmas elementi (krāsnis, sildķermeņi u.c.);

1.22. Vārti;

1.23. Ārtelpas detaļiekārtas (ārtelpu iekārtojuma elementi – paviljoni, tiltiņi, soli, kāpnes, skulptūras, strūklakas, apgaismes ķermeņi u.c.).

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes izvirzītās prasības:

2. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli un tā teritorijā:

2.1. Uzturēšanas režīms:

2.1.1. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāts reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis, kas ir to īpašumā (valdījumā). Valsts īpašumā esošo reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa saglabāšanu nodrošina tā valdītājs.

2.1.2. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir: ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī Pārvaldes norādījumus par reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu; informēt Pārvaldi par katru bojājumu, kas radies īpašumā (valdījumā) esošajam reģiona nozīmes arhitektūras piemineklim; laikus informēt Pārvaldi par būvniecības iecerēm un jebkuru saimniecisko darbību, kas pārveido reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli.

2.1.3. Lai nodrošinātu reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzību, ir noteikta aizsardzības zona. Ar reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonu un tās uzturēšanas režīmu var iepazīties informācijas sistēmas "Mantojums" (<https://mantojums.lv>) sadaļā "Režīmi un ĢEO".

2.1.4. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli izmanto tā sākotnējai funkcijai vai kultūras, izglītības, zinātnes, tūrisma, saimnieciskiem vai citiem mērķiem tā, lai tiktu saglabāts reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis un kultūrvēsturiskā vide tās teritorijā un aizsardzības zonā.

2.1.5. Lai nodrošinātu reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa uzturēšanu un saglabāšanu, īpašniekam (valdītājam) savlaicīgi un regulāri jāveic reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa apsekošana (vizuālā apskate), lai noskaidrotu bojājumus un iespējamus apdraudējumus, īpašu uzmanību pievēršot ēkas jumtam, lietusūdens novadīšanas sistēmas elementiem, fasādēm, pamatiem un ailu aizpildījumam. Ja reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli saglabājušies vēsturiskie interjeri, īpašniekam (valdītājam) jāveicina to saglabāšanai atbilstošs mikroklimats, izvairoties no straujām mitruma un temperatūras svārstībām.

2.1.6. Lai nodrošinātu reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa teritorijas uzturēšanu un saglabāšanu, īpašniekam (valdītājam) savlaicīgi un regulāri jāveic teritorijas uzturēšana, saglabājot vēsturisko labiekārtojuma raksturu (t.sk. žogus, stādījumus), nepieļaujot pašizsējas koku un krūmu augšanu, kas var bojāt reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli.

2.1.7. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa uzturēšanu, konservāciju, remontu un restaurāciju veic ēkas īpašnieks (valdītājs) par saviem līdzekļiem, pieaicinot attiecīgus speciālistus darbu veikšanai.

2.2. Saimnieciskās darbības ierobežojumi:

2.2.1. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli ir aizliegts iznīcināt. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa pārveidošana vai tās oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir labākā iespēja, kā saglabāt reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa vērtība.

2.2.2. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa konservācijā, remontā un restaurācijā lieto oriģinālam un vēlāku laiku vērtīgiem uzslāņojumiem atbilstošus un ar tiem saderīgus materiālus.

2.2.3. Ja paredzēti reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa pārveidošanas darbi, kas rada izmaiņas reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa saglabājamajās vērtībās, nepieciešams saņemt Pārvaldes atļauju izpētes, konservācijas vai restaurācijas darbiem.

2.2.4. Pārvalde reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) izsniedz darbu atļauju, pamatojoties uz iesniegumu, kurā norādīta paredzamā darbu vieta, apjoms un izpildīšanas veids. Atļauju izsniedz pēc veicamo darbu dokumentācijas saskaņošanas Pārvaldē. Projektā, vadoties no darbu rakstura un apjoma, ietver vizuālās fiksācijas dokumentus, projekta darba uzdevuma aprakstu, metodiku, izmantojamo materiālu pamatojumu un citu nepieciešamo informāciju darbu veikšanai.

2.2.5. Dokumentācijas izstrādē un darbu veikšanā ir jāpieaicina sertificēti vai diplomēti restauratori (u.c. speciālisti) ar pieredzi arhitektūras pieminekļu remontēšanā, konservācijā, restaurācijā un rekonstrukcijā. Darbi veicami restauratoru un speciālistu uzraudzībā.

2.2.6. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) 10 dienas pirms darbu sākšanas par tiem rakstiski informē Pārvaldes Rīgas reģionālo nodaļu.

2.2.7. Pēc darbu pabeigšanas un Pārvaldes atzinuma par darbu atbilstību saņemšanas, 3 mēnešu laikā jāiesniedz pārskatu (restaurācijas darbu atskaiti) par veiktajiem darbiem.

2.2.8. Kultūras pieminekļa energoefektivitātes uzlabošana un inženiertīklu ierīkošana, ja netiek pārveidota ēkas arhitektūra un tās ārējais veidols, kā arī netiek nomainīti vēsturiskie logi, durvis un netiek skarti vēsturiskie interjeri, veicama pēc konsultēšanās ar Pārvaldi.

2.2.9. Kultūras pieminekļa vides pieejamības risinājumi, ja tos izstrādājis diplomēts arhitekts, tie nepārveido kultūras pieminekļa saglabājamās vērtības, nepasliktina tā uztveri un nerada no publiskās ārtelpas vizuāli uztveramas izmaiņas kultūras pieminekļa ārējā veidolā, īstenojami pēc konsultēšanās ar Pārvaldi.

2.2.10. Par reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības noteikumu pārkāpšanu var tikt piemērota administratīvā atbildība.

2.3. Darbības, kuras var veikt bez Pārvaldes atļaujas:

2.3.1. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa kopšanai, uzturēšanai un citai saimnieciskai darbībai, kas tiek veikta izmantojot oriģinālam atbilstošus materiālus un tehnoloģiju, to nepārveido un nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību.

3. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā:

3.1. Uzturēšanas režīms:

3.1.1. Reģiona nozīmes arhitektūras piemineklim pieguļošajā teritorijā – īpašuma vai aizsardzības zonas robežās, lai nodrošinātu reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa un tam raksturīgās vides saglabāšanu, kā arī nepieļautu vai samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz konkrēto reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli, īpašniekam (valdītājam) jāuztur: apkārtnē raksturīgā ainava un vēsturiskā plānojuma struktūra (ko veido tās elementi – ceļu tīkls ar vēsturisko ieseguma veidu, stādījumi, alejas, meži, lauki, pļavas, to kontūras, raksturīgā veģetācija, vēsturiski raksturīgā apbūve, vēsturiskais labiekārtojuma raksturs, vēsturiskas inženierbūves); piekļūšanas iespēja reģiona nozīmes arhitektūras piemineklim (brīva vai daļēji ierobežota); reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa netraucētas uztveres iespēja no tradicionāliem vai nozīmīgiem skatu punktiem; raksturīgā, vēsturiski nozīmīgā ainava skatā no reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa.

3.2. Saimnieciskās darbības ierobežojumi:

3.2.1. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā jāsaglabā tā vēsturiski nozīmīgais plānojums un telpiskā struktūra, kultūrslānis (ja reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis atrodas arheoloģiskā pieminekļa teritorijā), atbilstošo vidi, ainavu, apzaļumošanas un labiekārtošanas raksturu, kā arī jānodrošina reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa netraucēta vizuālā uztvere.

3.2.2. Nepieciešams saņemt Pārvaldes atļauju, ja paredzama darbība reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonā, kas pārveido vidi un ainavu ap reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli, kultūrslāni (ja reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis atrodas arheoloģiskā pieminekļa teritorijā), kā arī reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa vizuālo uztveri.

3.2.3. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir laikus informēt Pārvaldi par būvniecības iecerēm un jebkuru saimniecisko darbību savā īpašumā, kas pārveido apkārtni reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa aizsardzības zonas robežās vai kas var ietekmēt reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa saglabāšanu, piekļūšanu tai vai tās vizuālo uztveramību.

4. Citi noteikumi:

4.1. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli var atsavināt, ja par nodomu to atsavināt īpašnieks ir paziņojis Pārvaldei, un nākamais tā īpašnieks ir iepazinies ar Pārvaldes izsniegto vispārējo normatīvo aktu reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa izmantošanai un saglabāšanai.

4.2. Arhitektūras pieminekļa teritorijā nedrīkst izvietot eksplozīvas, ugunsnedrošas, ķīmiski aktīvas un atmosfēru piesārņojošas vielas, kas var to apdraudēt, kā arī iekārtas, kas izraisa vibrāciju, un vidi degradējošas materiālu krautuves un izgāztuves. Arhitektūras pieminekli nodrošināma ugunsdrošība un optimāla hidroģeoloģiskā situācija.

4.3. Atsavinot reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli īpašnieka pienākums ir nekavējoties ziņot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam (<http://zinojumi.kd.gov.lv>) un Pārvaldei par katru neparastu vai aizdomīgu darījumu. Ziņošanas pienākums attiecas arī uz līdzekļiem, kas rada aizdomas, ka tie tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu.

4.4. Reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa īpašniekam ir pienākums nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesību aprobežojumu uz reģiona nozīmes arhitektūras pieminekli.

5. Apstrīdēšanas kārtība:

5.1. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo daļu Administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam.

5.2. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 77. pantu un 79. panta pirmo daļu Administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Pārvaldes vadītājam, iesniedzot iesniegumu Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē Mazajā Pils ielā 19, Rīgā, LV-1050; pasts@mantojums.lv.

Konsultācijas par kultūras pieminekļa saglabāšanu un uzturēšanu Jūs varat saņemt Pārvaldes Rīgas reģionālajā nodaļā (adrese: Pils iela 22, Rīga, LV-1050; e-pasta adrese: riga@mantojums.lv; tālrunis 67213757, 66164796).

Rīgas reģionālās nodaļas vadītāja

I. Marta